

**Partij voor
de Dieren**

Statenfractie Noord-Brabant

's-Hertogenbosch, 21 februari 2020

Schriftelijke vragen van de Statenfractie van de Partij voor de Dieren aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant betreffende het uitsluiten van subsidie voor broodnodige plantaardige landbouwinnovaties in de Europese landbouwsubsidieregeling POP3.

Geacht college,

In het kader van het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GBL) zijn er Europese subsidies beschikbaar voor de landbouwsector in Nederland. De huidige Nederlandse uitwerking hiervan is het plattelandsontwikkelingsprogramma; POP3, een Europees subsidieprogramma gericht op innovatie en verduurzaming van de landbouw en de daarmee verbonden thema's als waterkwaliteit, natuurherstel, en plattelandsontwikkeling.

De Subsidieregeling plattelandsontwikkelingsprogramma 3 Noord-Brabant 2014-2020 (verder: "POP3-regeling") regelt POP3-subsidieverstrekking in onze provincie.¹ In de periode 2014-2020 is er in Brabant een totaalbedrag van 98 miljoen euro aan gedeeld Europees en provinciaal subsidiegeld ter beschikking gesteld aan de Brabantse agrarische sector.

Programma's als POP3 zijn regionaal belegd, dus provincies kunnen invloed hebben op zowel de inhoud van de programma's als bepalend zijn in de uitvoering. Provincies kunnen sturen via de hoogte van het subsidieplafond en de accenten in de selectiecriteria voor de projecten.

Hoewel de POP3-subsidies o.a. duurzaamheid en innovatie zouden moeten bevorderen, zijn er problematische aspecten die niet stroken met provinciale en nationale ambities op het gebied van o.a. duurzaamheid, eiwittransitie en kringlooplandbouw. Zo sluit de POP3-regeling de productie van duurzame, plantaardige alternatieven voor zuivel(producten) uit van subsidie.

Wij hebben hierover een aantal vragen, waarbij wij het volgende nog willen benadrukken. Ook al is de provincie soms niet direct verantwoordelijk of betrokken, problemen rond Europese landbouwsubsidies hebben wel invloed op de provinciale ambities en doelen. Daarom het verzoek om alle vragen zo goed en gedetailleerd mogelijk te beantwoorden.

1. Kunt u voor alle provincies aangeven welke verschillen in accenten en selectiecriteria er zijn?
2. Welke rol spelen Provinciale Staten hierbij en hoe verschilt de invulling van die rol per provincie?
3. Klopt het dat de provincie een subsidieregeling ook meer kan richten op bepaalde gebieden of sectoren? Zo ja, hoe doet Noord-Brabant dat precies en hoe doen andere provincies dat; zijn er

¹ https://www.brabant.nl/actueel/regelingen/CVDR377683_19

provincies die bijvoorbeeld meer accenten leggen op subsidies voor projecten met betrekking tot biologische landbouw, of met betrekking tot plantaardige landbouw voor menselijke consumptie?

4. Welke concrete prioriteiten, accenten en selectiecriteria hanteert Noord-Brabant bij openstelling van POP3-subsidies? Waarom juist deze, en door wie en hoe zijn ze precies bepaald?

Het is steeds meer algemeen bekend dat plantaardige eiwitten veel efficiënter en duurzamer zijn dan dierlijke eiwitten. In het specifieke geval van zuivel(producten), scoren de plantaardige alternatieven veel beter op het vlak van uitstoot, land-, en watergebruik dan de dierlijke equivalenten.² Op het vlak van dierenwelzijn staat het buiten kijf dat plantaardige melkvarianten beter scoren dan dierlijke melk.

5. Hoe beoordeelt u in dat kader de uitsluiting die als volgt geformuleerd is in de POP3-regeling, onder artikel 1.6 'Niet subsidiabele kosten', lid 1g: *"kosten voor de vervaardiging van producten die melk en zuivelproducten imiteren of vervangen"*?
6. Bent u het met ons eens dat deze uitsluiting ingaat tegen de provinciale ambities op het vlak van verduurzaming van de voedselvoorziening, en op het vlak van de gewenste verschuiving van de verhouding van dierlijke en plantaardige eiwitten in ons dieet; de eiwittransitie? Zo nee, waarom niet?

De POP3-regeling, komt voort uit Europese regelgeving. Artikel 1.6 is dan ook een voortvloeisel van besluitvorming op Europees niveau.

7. Heeft de provincie Noord-Brabant een rol gehad in het opnemen van lid 1g in artikel 1.6? Zo ja, welke bijdrage (zorgen en/of wensen) heeft de provincie daarbij geregeld? Zo nee, hoe is deze uitsluiting in de POP3-regeling terecht gekomen, en welke instanties hebben hiervoor gepleit met welke onderbouwing?
8. Bent u bereid om via het IPO en/of het Rijk in overleg te treden en te onderzoeken hoe achterhaalde en discriminerende voorwaarden zoals in artikel 1.6 lid 1g kunnen worden geschrapt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke termijn en wijze?
9. Bent u bereid om aanvragers, die ondertussen te maken krijgen met een afwijzing op basis van artikel 1.6, lid 1g, (op andere wijze) alsnog financieel tegemoet te komen, wanneer hun aanvraag aan alle verdere criteria voldoet? Zo nee, waarom niet?

Terwijl de provincie en het Rijk willen inzetten op meer regionale, duurzame kringlooplandbouw en eiwittransitie, creëren EU-subsidies prikkels die daar tegenin gaan. Zo laten onderzoeken zien dat Europese landbouwsubsidies vooral natuurverlies in stand houden en dat voornamelijk gangbare en intensieve (melk)veehouderijen van die subsidies profiteren. Volgens het ministerie van LNV gaat rond 70% van de EU-subsidies naar de teelt van gewassen voor dierlijke consumptie, terwijl het efficiënter en duurzamer is om in te zetten op teelt van plantaardige eiwitten voor menselijke

² <https://www.bbc.com/news/science-environment-46654042>

consumptie (zoals Nedersoja).³⁴⁵ Daarnaast worden miljoenen euro's beschikbaar gesteld om de consumptie van dierlijke producten te promoten.⁶

Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) wordt herzien. In Nederland wordt er nu gewerkt aan een Nationaal Strategisch Plan (NSP), waarin wordt uitgewerkt hoe de nieuwe GLB-verordeningen van de EU zullen worden ingevuld in Nederland. Het NSP omvat alle bestaande GLB-regelingen, waaronder ook subsidies voor plattelandontwikkeling (nu dus nog apart belegd onder het Plattelandontwikkelingsprogramma (POP)). Het NSP biedt kansen om bovengeschetste perverse prikkels uit het subsidiesysteem te halen of te corrigeren.

10. Wat gaat uw college doen om te voorkomen dat discriminerende uitsluiting van landbouwers, zoals nu door artikel 1.6, lid 1g gebeurt, niet terugkomen in de NSP?
11. Wat vindt u van het feit dat er miljoenen euro's aan belastinggeld via Europese subsidies naar promotie van consumptie van dierlijke producten gaat, terwijl de Nederlandse overheid en wetenschappers zeggen dat we juist minder dierlijke eiwitten zouden moeten produceren?
12. Erkent u dat zulke subsidies de plantaardige ontwikkelingen op de vrije markt en de nodige transitie richting meer plantaardig voedselvoorziening kan verstoren, belemmeren en vertragen? Zo nee, waarom niet?
13. Bent u bereid om deze herzieningen van het GLB en de uitwerking binnen het NSP aan te grijpen om zich sterk te maken voor echt duurzame invulling van Europese subsidiemogelijkheden, met bijvoorbeeld zoveel mogelijk nadruk op de eiwittransitie en biologische landbouw binnen het NSP? Zo nee, waarom niet?
14. Bent u bereid om u met uw toekomstige lobbyactiviteiten sterk te maken voor een echt duurzame invulling van de Europese subsidiemogelijkheden, met bijvoorbeeld zoveel mogelijk nadruk op de eiwittransitie en biologische landbouw? Zo nee, waarom niet?
15. Bent u bereid Provinciale Staten vaker en actiever te betrekken bij de lobbyactiviteiten richting de EU, en vaker en actiever op de hoogte stellen hoe provinciale ambities worden doorvertaald naar strategieën en lobbyagenda's bij de verschillende regionetwerken in Europa? Zo nee, waarom niet?

Met vriendelijke groet,

Anne-Miep Vlasveld,
Partij voor de Dieren

³ <https://www.ftm.nl/artikelen/halvering-veestapel?share=OEnTQGfsKQhJfcsIW%2BeEXPsLsiwLLMnOxL2iSON9iLSwaS9uRYBfUpW08G%2Fu>

⁴ <https://www.greenpeace.org/eu-unit/issues/nature-food/1803/feeding-problem-dangerous-intensification-animal-farming/>

⁵ <https://www.wur.nl/nl/nieuws/WNF-Europese-landbouwsubsidies-houden-natuurverlies-in-stand.htm>

⁶ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/we-eten-te-veel-vlees-en-de-eu-betaalt-tientallen-miljoenen-euro-s-om-dit-zo-te-houden~bd375cb3/>